

Generalitat
de Catalunya

Procés participatiu per redactar els estatuts de l'Agència de la Natura de Catalunya

Informe de resultats de la sessió

Sessió territorial núm. 1 – Terres de l'Ebre

Tortosa, 3 de novembre de 2022

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC)
Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural

Unitat que acompanya el procés participatiu

DACC - Subdirecció General d'Informació i Foment de la Sostenibilitat

Empresa dinamitzadora i que redacta l'informe

Espai TRÉS · Territori i Responsabilitat Social
Xavier Basora, Xavier Sabaté i Laura Ruiz

Contingut

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i context	4
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos de debat de les sessions territorials	5
2. Assistència i participació	6
2.1. Perfil dels participants	6
2.2. Llistat d'entitats participants	8
3. Recull d'aportacions	9
3.1. Una Agència participada	9
3.1.1. Mecanismes i vies d'incentivació, impuls i suport als agents socials	9
3.1.2. Òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions	11
3.1.3. Comissió Social	12
3.2. Una Agència propera al territori	13
3.2.1. Estructura territorial desitjable	13
3.2.2. Serveis oferts per les oficines territorials	14
3.2.3. Relacions amb altres organismes presents al territori	15
3.2.4. Canals i mecanismes no presencials	16
3.3. Propostes d'altres temàtiques	16
Annex I. Avaluació de la sessió	17
Annex II. Imatges de la sessió	20

1. Introducció

El mes de juliol de 2020 es va aprovar la Llei 7/2020 de l'Agència de la Natura de Catalunya. L'Agència de la Natura de Catalunya (o ANACAT) té per missió la protecció, la planificació, la gestió, la restauració, el millorament i l'estudi del medi natural de Catalunya, tant en l'àmbit continental com en el marí, amb la finalitat de conservar-ne el patrimoni natural, la biodiversitat i la geodiversitat, i de garantir els serveis ambientals i les externalitats positives dels ecosistemes, amb criteris d'integritat, sostenibilitat, persistència i eficiència.

Segons estableix la Llei, l'ANACAT s'ha de constituir en el moment que es dicti el decret que n'aprovi els estatuts. L'any 2022 el Govern de la Generalitat de Catalunya ha iniciat el procés de redacció dels estatuts amb l'objectiu que l'ANACAT es constitueixi l'any 2024.

1.1. Antecedents i context

Els estatuts de l'ANACAT regularan una àmplia diversitat d'aspectes sobre el funcionament d'aquest nou organisme, sempre d'acord amb el que estableix la Llei 7/2020 i altres normes pròpies de les administracions públiques.

Dels aspectes que regularan els estatuts de l'Agència, n'hi ha alguns de relacionats amb la governança i el desplegament territorial del nou ens que el Govern de la Generalitat ha considerat útil i necessari debatre mitjançant un procés de participació ciutadana.

1.2 Objectius del procés participatiu

Els objectius d'aquest procés de participació ciutadana són:

- ➔ Implicar els agents clau en conservació de la natura a Catalunya en el procés de creació de l'Agència i informar-los de tots els passos previstos fins a la seva constitució.
- ➔ Recollir i debatre propostes sobre la governança de l'Agència, que es tindran en consideració en els seus estatuts i en d'altres documents estratègics.
- ➔ Recollir i debatre propostes sobre la presència i el desplegament territorial de l'Agència, que es tindran en consideració en els seus estatuts i en d'altres documents estratègics.

Aquest procés participatiu no ha abordat els aspectes següents:

- ➔ Un debat sobre aspectes ja definits a la Llei 7/2020.
- ➔ Altres qüestions i procediments interns propis de l'Administració.

1.3 Eixos de debat de les sessions territorials

De tots els aspectes que regularan els estatuts de l'ANACAT, aquells més directament relacionats amb la governança i el desplegament territorial de l'Agència són els que es debaten durant el procés de participació ciutadana. Concretament, a les sessions territorials els eixos de debat són els següents:

- ➔ **Comissió Social:** serà un dels tres òrgans col·legiats de govern de l'ANACAT (juntament amb el Consell de Direcció i la Comissió Científica).
- ➔ **Territorialització de l'Agència:** com es desplegarà aquest nou organisme en el territori.
- ➔ **Mecanismes i òrgans de participació i col·laboració** amb entitats, empreses i persones.

Durant les sessions territorials, i per facilitar el treball en grups, aquests eixos de debat s'han agrupat de la següent manera:

Bloc	Temes de debat	Aspectes tractats
BLOC A. UNA AGÈNCIA PARTICIPADA	Mecanismes i vies d'incentivació, impuls i suport als agents socials	Identificar quins poden ser aquests mecanismes i instruments, o com es poden reforçar els existents
	Òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions	Definir com haurien de ser aquests òrgans territorials de participació previstos a la Llei, i en quins àmbits d'acció de l'Agència podrien col·laborar o influir
	Comissió Social	Determinar què se n'espera d'aquest òrgan col·legiat de govern (funcions) i com hauria de ser
BLOC B. UNA AGÈNCIA PROPERA AL TERRITORI	Estructura territorial desitjable	Definir quins àmbits geogràfics podrien estructurar l'Agència per garantir una administració àgil, útil i eficaç arreu del territori
	Serveis oferts per les oficines territorials	Proposar quins serveis haurien d'oferir les oficines o delegacions territorials de l'Agència
	Relacions amb altres organismes presents al territori	Debatre com s'haurien de relacionar les noves oficines territorials de l'Agència amb altres organismes presents al territori
	Canals i mecanismes no presencials	Proposar canals i mecanismes no presencials que hauria d'oferir l'Agència

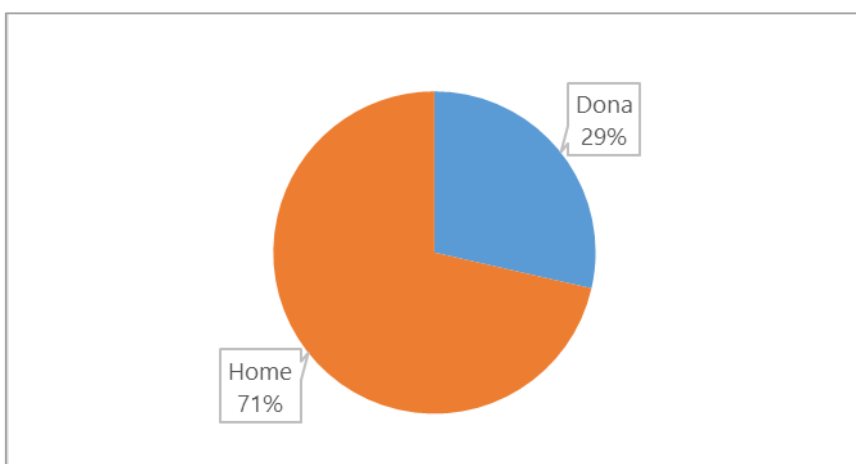
2. Assistència i participació

La sessió va comptar amb la participació de **15 persones** que representaven **11 organismes, entitats o empreses diferents** (més un/a participant a títol individual).

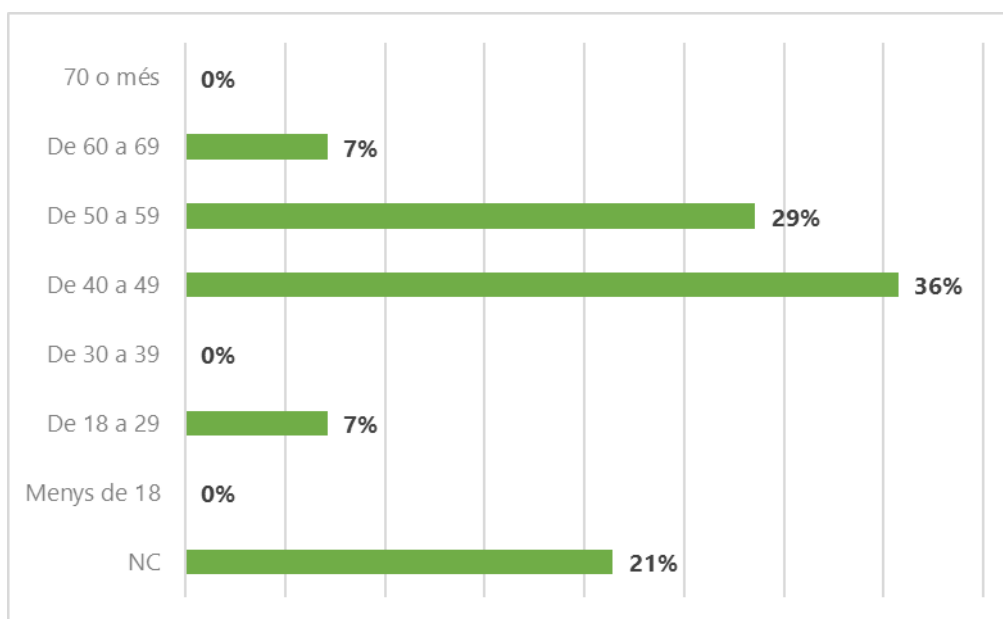
2.1. Perfil dels participants

A partir de les dades del qüestionari d'avaluació que es va facilitar al final de sessió (vegeu Annex I), es mostren tot seguit algunes dades del perfil dels participants.

Participants per sexe

Participants per edat

Municipi de residència dels participants

Municipi	Nombre de participants
Deltebre	3
Amposta	3
Roquetes	1
La Ràpita	1
Camarles	1
Flix	1
Móra la Nova	1
Alcanar	1
Tivissa	1
Tarragona	1
NC	-

Sector d'activitat professional (dels participants que han respost que treballen, ja sigui per compte d'altri, o per compte propi)

Sector	Nombre de participants
Administració pública	6
Activitats professionals, científiques i tècniques i administratives	3
Agricultura, ramaderia, aqüicultura, explotació forestal	1
Salut, educació i serveis socials	2
Altres: Medi ambient	2
Altres: Associació Conservació-Educació Ambiental	1

2.2. Llistat d'entitats participants

Tot seguit es presenta el llistat d'entitats participants en la sessió, i s'indiquen el nombre de persones que van representar cada entitat.

Administració/entitat/empresa	Nombre participants (persones)
Serveis Territorials del DACC a les Terres de l'Ebre	3
COPATE (ConSORCI de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre)	1
Ajuntament d'Amposta	1
Taula de Consens del Delta	1
Federació Catalana de Caça RT Terres de l'Ebre	1
ICRA (Institut Català per la Conservació dels Rapinyaires)	1
Associació de Voluntaris del Parc Natural del Delta de l'Ebre	1
Associació L'Aube	2
GEPEC-EdC	1
Fundació Salines Marines i Infosa	1
Empresa de consultoria (persona física)	1
Títol personal	1
	15

3. Recull d'aportacions

Els participants a la sessió van deliberar en un únic grup conduït per dos dinamitzadors professionals per mitjà d'unes dinàmiques participatives prèviament dissenyades.

Cada aportació/proposta consta d'un títol que la sintetitza i d'una descripció que afegeix detalls, així com d'un codi alfanumèric per identificar-la (bloc A, bloc B). Durant la sessió es van plantejar un total de **28 propostes**: 16 corresponents al bloc A "Una Agència participada", 11 corresponents al bloc B "Una Agència propera", i 1 sobre altres temàtiques. Aquestes propostes també es publiquen a l'espai "Fes una proposta" del portal Participa, on poden rebre suports d'altres persones (o dels propis participants a la sessió).

3.1. Una Agència participada

Aquest primer bloc va començar amb 5 minuts de reflexió individual durant els quals els participants, a través d'unes targetes, havien de respondre la pregunta següent: Amb quins mecanismes l'Agència hauria de donar impuls i suport a les persones, les entitats i les empreses per fomentar i enfortir la seva implicació en la conservació del patrimoni natural?

El dinamitzador va recollir les respostes a aquesta pregunta, les va penjar en un panell de treball i va iniciar el debat sobre la resta de temes d'aquest primer bloc (òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions, i Comissió Social).

Les aportacions en relació amb aquestes temàtiques queden recollides en els apartats següents.

3.1.1. Mecanismes i vies d'incentivació, impuls i suport als agents socials

Els mecanismes proposats van des dels ajuts de diversos tipus (pagament per serveis ambientals, fiscalitat favorable, custòdia de territori, etc.) a la promoció de premis i beques, passant pel suport estructural a entitats.

Proposta A1	Més ajuts i fiscalitat favorable per a les activitats econòmiques rurals que mantenen els mosaics agroforestals i "produeixen" serveis ambientals
Descripció	Calen més eines per incentivar i mantenir aquelles activitats econòmiques en entorns rurals (ramaderia, agricultura, silvicultura, etc.) que mantenen els mosaics i els hàbitats agroforestals (incloent els camins ramaders) i que contribueixen a la conservació de la biodiversitat i a la prevenció de riscos com ara els incendis forestals. La incentivació ha d'incloure facilitar l'accés a la terra i afavorir el poblament rural.

Proposta A2	Més ajuts i mecanismes de suport a la custòdia del territori (per a entitats, ajuntaments i altres administracions)
Descripció	Fomentar els acords de custòdia promoguts per entitats, ajuntaments i altres administracions amb la propietat privada, afavorint que es produeixin en ambients diversos (espais naturals, forestals, agrícoles, etc.). Aquests acords s'haurien de vehicular amb fórmules diverses: cessió de la gestió, cogestió, convenis a llarg termini, ajuts plurianuals, productes de custòdia, la custòdia com a segell de qualitat, etc.
Proposta A3	Ajuts per fomentar una veritable educació ambiental en espais naturals
Descripció	Assegurar que els ajuts destinats a educació ambiental vagin destinats a aquesta finalitat i no a altres de secundàries com passa en alguns casos.
Proposta A4	Suport tècnic, organitzatiu, legal i fiscal a les entitats de conservació de la natura
Descripció	Cal fomentar la capacitat de totes aquelles entitats que contribueixen a la conservació de la natura.
Proposta A5	Ajuts a les entitats de defensa de la natura per a la presentació d'al·legacions
Descripció	Recuperar ajuts que s'atorgaven per a la defensa de la natura (per presentar al·legacions, per exemple), que oferia la DG de Participació Ciutadana.
Proposta A6	Promoure premis a iniciatives de conservació i de bones pràctiques de producció
Descripció	Dissenyar uns premis que reconeguin iniciatives de conservació de la natura i, al mateix temps, bones pràctiques de sectors productius que també contribueixen a la conservació.
Proposta A7	Redacció i difusió de guies tècniques propositives per fomentar la natura en entorns urbans
Descripció	Promoure la redacció de manuals que ajudin a conservar la natura urbana.

Proposta A8	Incorporar la conservació de la biodiversitat i la gestió de la natura en la formació reglada
Descripció	Donar un pes i un protagonisme més gran a la natura (i també a la crisi climàtica) en els currículums escolars. I que la formació abordi la conservació de la natura des de diverses perspectives.

Proposta A9	Promoure beques d'estudis relacionades amb la conservació de la natura
Descripció	Fomentar la recerca en conservació de la natura mitjançant la concessió de beques a estudiants de diversos àmbits formatius.

3.1.2. Òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions

El debat va començar amb el paper que haurien de tenir en l'ANACAT els òrgans participatius existents al territori. A partir d'aquí es van proposar algunes idees sobre les característiques i el funcionament que podrien tenir els òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions que preveu la Llei 7/2020.

Proposta A10	Valorar l'encaix que podrien tenir en l'ANACAT els òrgans participatius existents a les Terres de l'Ebre abans de crear-ne de nous
Descripció	A Terres de l'Ebre hi ha els òrgans col·legiats dels parcs naturals (juntetes rectoras) i la Comissió de Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre. A més a més, hi ha la Reserva de la Biosfera, que també té funcions de governança. Abans de crear nous òrgans o espais participatius, caldria potenciar, diversificar i donar sentit als existents. I, en paral·lel, valorar quin encaix podrien tenir en els nous òrgans descentralitzats de l'ANACAT.

Proposta A11	Adaptar els nous òrgans descentralitzats a les particularitats de cada territori
Descripció	En cas que es creïn nous òrgans, haurien d'estar pensats des del territori i ser específics de cada zona. Cal integrar les visions i l'experiència dels diversos agents socials. A més, el concepte de "conservar" i "convivre amb la natura" pot tenir connotacions diferents segons el territori.

Proposta A12	Atorgar als òrgans descentralitzats una funció consultiva general però amb capacitat per decidir una part del pressupost
Descripció	Aquests òrgans han de ser essencialment consultius, i han de poder incidir, sobretot, en els plans d'acció de l'ANACAT. Ara bé, en algun àmbit podrien tenir una capacitat decisora i, seguint el model dels pressupostos participatius, podrien incidir en el destí d'una part rellevant dels pressupostos (com fa, per exemple, la Taula de Cogestió de Pesca Marítima de l'Empordà).

Proposta A13	Aprofitar la creació dels nous òrgans descentralitzats per donar-los una visió "trencadora", estructurant-los per sistemes naturals
Descripció	Crear nous òrgans participatius és una oportunitat per innovar. I com que han de tenir un component territorial, es podrien estructurar segons tipologies de sistemes naturals i no per àmbits territorials de caire més administratiu.

3.1.3. Comissió Social

Els participants van assimilar la Comissió Social de l'ANACAT a una Junta Rectora de Parc Natural, en el sentit que hauria de representar la màxima diversitat d'agents, sectors i territoris. Però alguns participants van considerar que seria complicat assolir una bona representativitat (sobretot de les diverses visions territorials del país) amb només 30 membres.

Proposta A14	Atorgar a la Comissió Social una funció fiscalitzadora dels objectius de l'ANACAT
Descripció	Una de les principals funcions que podria tenir aquesta Comissió és la de fiscalitzar el compliment dels objectius i dels plans d'acció de l'ANACAT. Aquesta funció requeriria, prèviament, fixar uns indicadors per poder valorar el grau de compliment d'aquells aspectes que a fiscalitzar.

Proposta A15	Atorgar a la Comissió Social una funció assessora i experta que ajudi a orientar l'acció de l'ANACAT
Descripció	La Comissió Social també pot tenir una funció assessora que, des d'una visió externa i experta, ajudi a orientar i integrar noves visions a l'acció de l'ANACAT.

Proposta A16	Connectar la Comissió Social amb els òrgans descentralitzats per donar-li representativitat territorial (a més de sectorial)
Descripció	La Comissió Social hauria de tenir, com a mínim, un representant de cada òrgan descentralitzat. D'aquesta manera la Comissió Social no només tindria una representativitat sectorial, sinó també territorial.

3.2. Una Agència propera al territori

Aquest segon bloc va començar amb 5 minuts de reflexió individual durant els quals els participants, a través d'unes targetes, havien de respondre la pregunta següent: Quins àmbits territorials haurien d'estructurar l'Agència (per garantir un model administratiu àgil i una presència útil i eficaç al territori), i quins són els 2 serveis prioritaris que haurien d'oferir les delegacions/oficines territorials de l'Agència?

El dinamitzador va recollir les respostes a aquesta pregunta, les va penjar al panell de treball i va iniciar el debat sobre la resta de temes d'aquest segon bloc (relacions amb altres organismes presents al territori, i canals i mecanismes no presencials).

Les aportacions en relació amb aquestes temàtiques queden recollides en els apartats següents.

3.2.1. Estructura territorial desitjable

Una primera constatació d'aquest debat va ser que qualsevol estructuració territorial que adopti l'ANACAT difícilment serà justa o real respecte al conjunt de territoris del país. En aquest sentit, un participant va apostar per trencar amb la lògica de dividir el territori, i poder-lo abordar de manera integral.

A partir d'aquí, els participants van proposar diversos criteris per estructurar territorialment l'ANACAT que van fer emergir dos models possibles: aprofitar àmbits administratius existents (com ara les vegueries) o apostar per una estructura basada en grans àmbits naturals i/o paisatgístics.

També es va constatar que els parcs naturals existents haurien de tenir algun paper o encaix en l'estructura territorial de l'ANACAT.

Proposta B1	Utilitzar les vegueries com a estructura territorial de l'ANACAT
Descripció	Es va comentar que aquest model permetria aprofitar l'estructura actual dels serveis territorials de la Generalitat de Catalunya.

Proposta B2	Utilitzar les unitats de paisatge com a estructura territorial de l'ANACAT
Descripció	Atès que a Catalunya s'han definit 134 unitats de paisatge (un nombre inviable per estructurar l'ANACAT), caldria agrupar-los en grans àmbits paisatgístics (que podrien ser les vegueries o altres).
Proposta B3	Utilitzar àmbits ecosistèmics o regions biogeogràfiques com a estructura territorial de l'ANACAT
Descripció	Diversos participants a la sessió van apostar per aquest model.
Proposta B4	Dissenyar un model mixt d'estructura de l'ANACAT que tingui en compte àmbits ecosistèmics i vegueries
Descripció	Diversos participants van apostar per un model mixt, que integrés els dos criteris majoritaris, el dels grans àmbits ecosistèmics amb el de les vegueries. De fet, aquesta combinació va ser la que més participants van proposar a la sessió de Terres de l'Ebre.
Proposta B5	Seu central de l'ANACAT rotatòria
Descripció	Respecte la seu central de l'ANACAT, es va proposar no fixar-la en una única localitat, sinó que sigui rotatòria.

3.2.2. Serveis oferts per les oficines territorials

Es van proposar diversos tipus de serveis que haurien d'oferir les oficines o delegacions territorials de l'ANACAT. Algun participant va suggerir que els serveis anessin més enllà de la conservació de la natura i també es relacionessin amb la promoció local.

Proposta B6	Oficines territorials amb suport presencial per simplificar els tràmits relacionats amb la gestió del medi natural
Descripció	Les oficines territorials de l'ANACAT i les persones físiques que hi treballin haurien d'esdevenir una "finestra única i efectiva" de la Generalitat en tots aquells tràmits relacionats amb la gestió del medi natural, i haurien de contribuir a simplificar la burocràcia.

Proposta B7	Tècnics de suport a la conservació més enllà dels parcs naturals
Descripció	Calen més persones que trepitgin el territori, tècnics "flotants" que es moguin per tots els espais naturals del territori més enllà dels parcs naturals.
Proposta B8	Oficines territorials que informin, ajudin i assessorin per a la sol·licitud d'ajuts relacionats amb el medi natural
Descripció	Les oficines territorials de l'ANACAT haurien d'ajudar i assessorar entitats i sectors econòmics en la sol·licitud d'ajuts, donar-los confiança i seguretat.
Proposta B9	Atorgar a les oficines territorials una funció de definició d'estratègies territorials i de coordinació de les accions que es facin a cada territori
Descripció	En la gestió del medi natural és clau superar els límits administratius municipals. Per això, des de les oficines territorials de l'ANACAT es podrien exercir funcions de coordinació de l'acció i de planificació en clau supramunicipal (que tingués en compte les necessitats del territori).
Proposta B10	Considerar les entitats de custòdia de cada territori com a entitats col·laboradores de l'ANACAT (via oficines territorials)
Descripció	En diversos serveis que oferissin les oficines territorials de l'ANACAT, es podria comptar amb la col·laboració dels tècnics de les entitats de custòdia del territori.

3.2.3. Relacions amb altres organismes presents al territori

En aquest àmbit no es va suggerir cap proposta específica.

3.2.4. Canals i mecanismes no presencials

En aquest àmbit es va suggerir una única proposta, però molt ben rebuda per la resta de participants.

Proposta B11	Habilitar una oficina virtual de la natura ("012")
Descripció	Crear una oficina virtual (sota el concepte de "finestreta única de la natura") que permetés accedir a suport i serveis de forma senzilla i propera, que et dirigeixi a la unitat o persona adequada. Que ajudi a eliminar burocràcia.

3.3. Propostes d'altres temàtiques

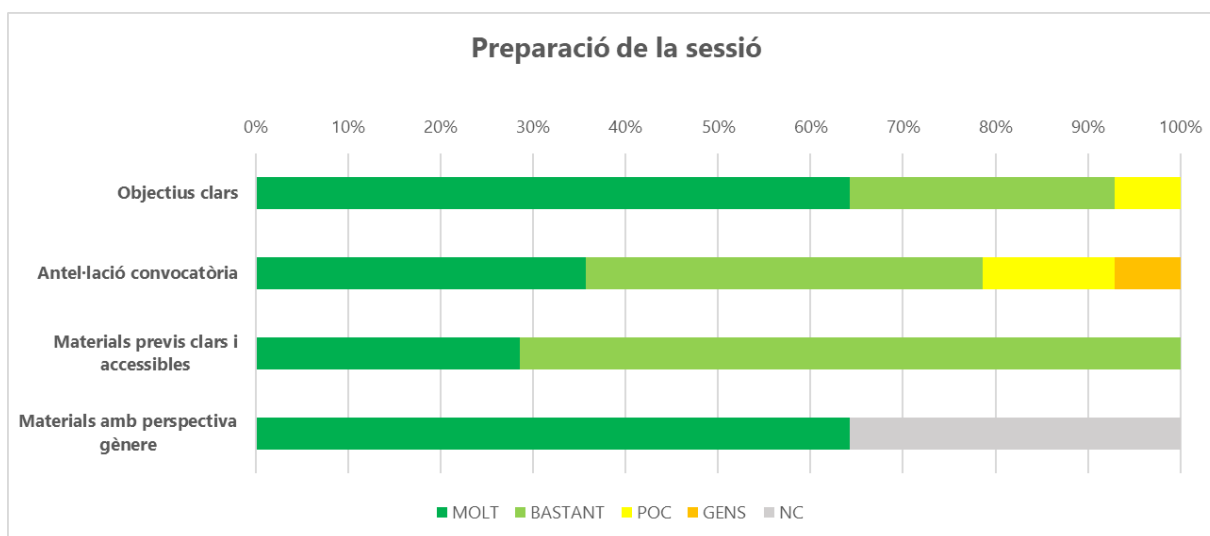
Aquest darrer bloc d'aportacions inclou totes aquelles que no estan relacionades directament amb els tres eixos de debat del procés participatiu, si bé també tenen el seu interès.

Proposta C1	Enfortir la coordinació de l'ANACAT amb el Ministeri de Transició Ecològica i amb organismes estatals com la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre
Descripció	Aquesta proposta es vincula a les relacions de l'ANACAT amb altres administracions públiques d'àmbit estatal. En territoris com el delta de l'Ebre, on hi operen organismes estatals amb competències (CHE, Costes, etc.), es va demanar que les accions entre els governs de la Generalitat i de l'Estat es coordinessin millor que com es fa actualment.

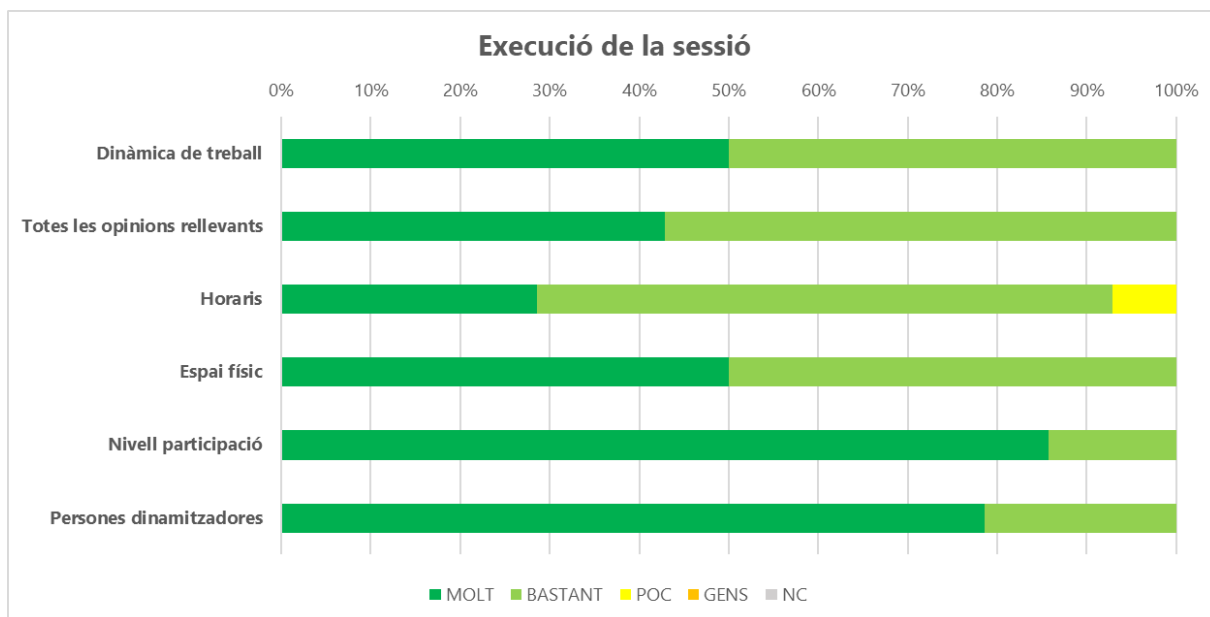
Annex I. Avaluació de la sessió

En aquest apartat es mostren els resultats dels qüestionaris d'avaluació que van respondre els participants al final de la sessió. Van respondre aquest qüestionari **14 dels 15 participants**. La majoria (un 93%) van considerar que el tema de la sessió era MOLT important, mentre que el 7% restant van considerar-lo BASTANT important.

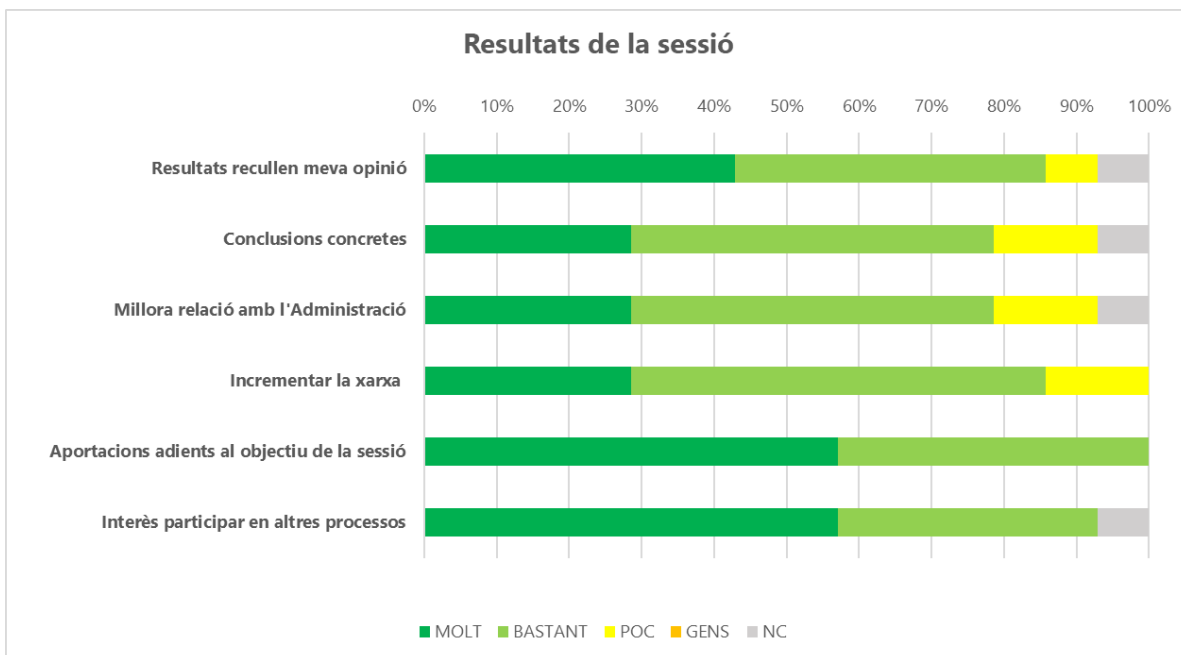
Valoració de la preparació de la sessió

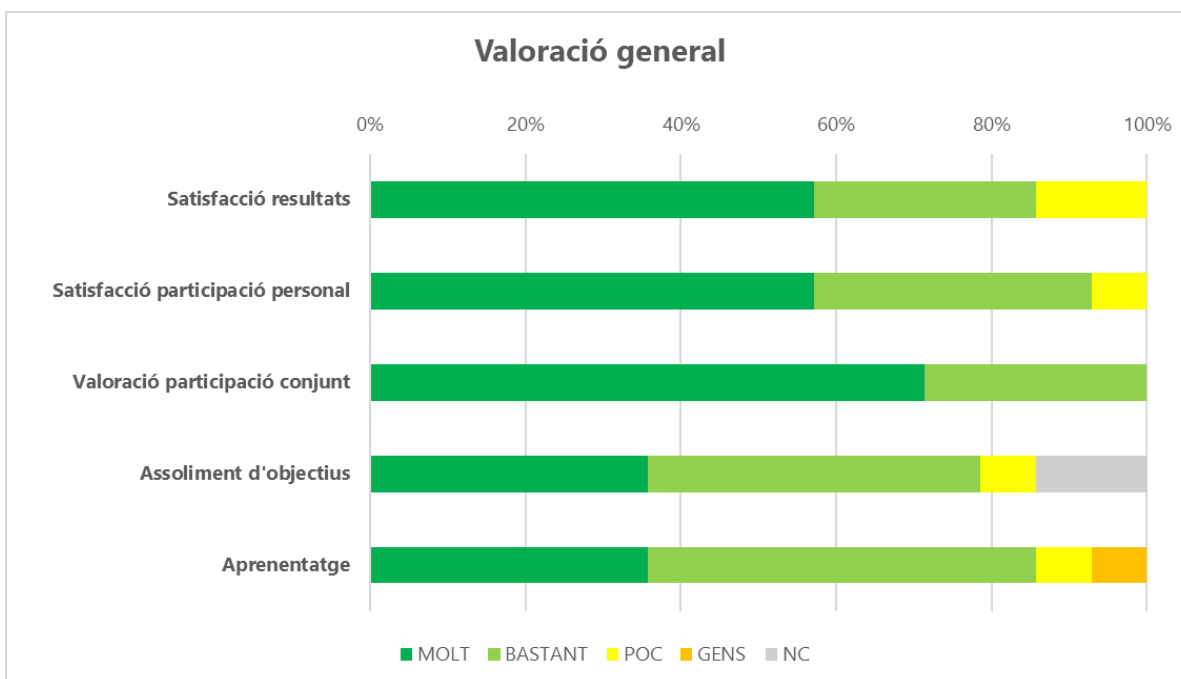
Valoració sobre l'execució de la sessió

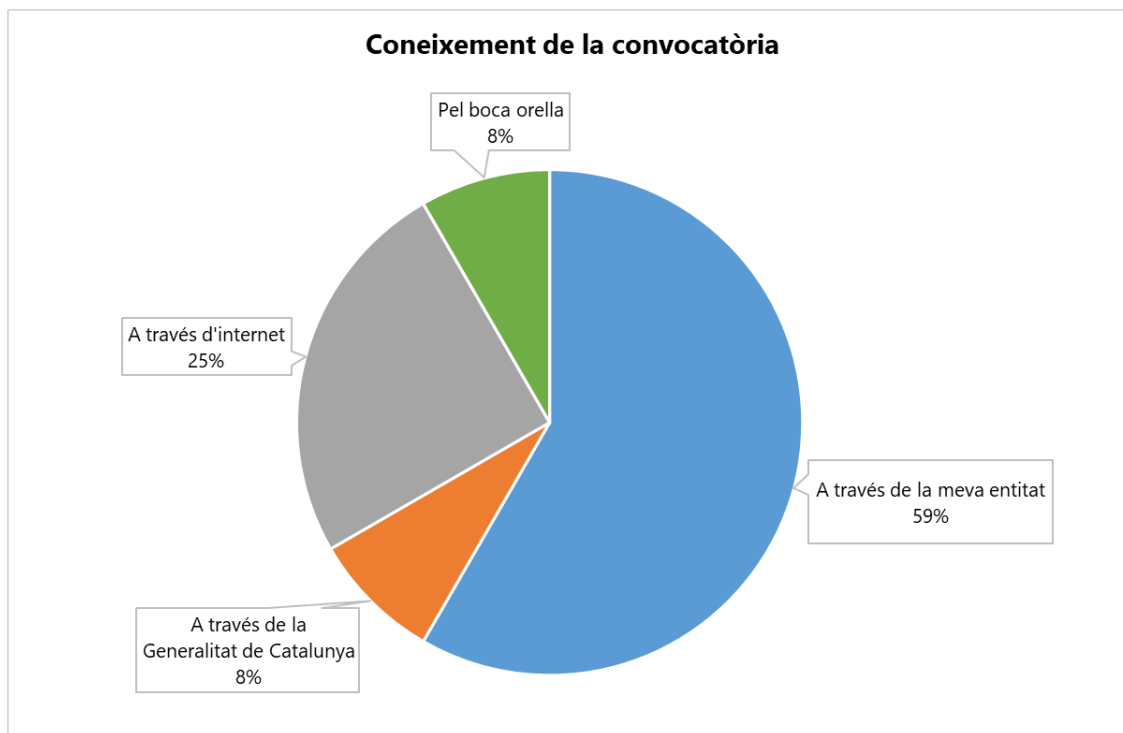
Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

Valoració global

Accés a la convocatòria

Annex II. Imatges de la sessió

En aquest Annex es mostren algunes imatges de la sessió, incloent una captura del panell on es van anar recollint les aportacions.

Benvinguda institucional.

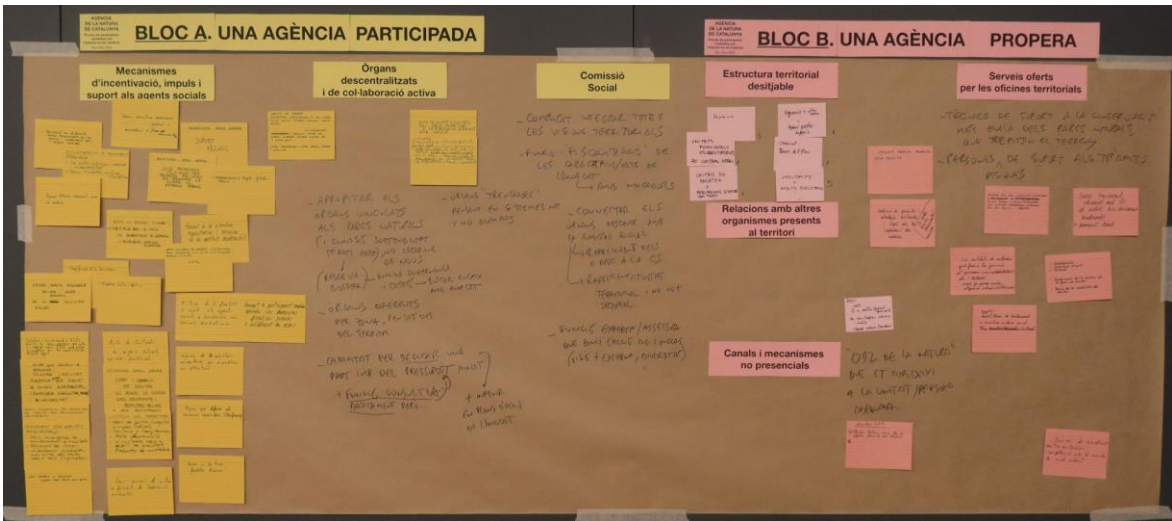
**Moment de les
autopresentacions
dels participants.**

**Treball individual
plantejant mecanismes de
suport a la conservació per
part d'entitats i empreses.**

Moments finals del treball deliberatiu.

Panell amb totes les aportacions recollides.